
ANALYSE EERSTE UITVOERINGSBESLUIT ZONDAGSWET

In het Belgisch Staatsblad van 28 februari 2018 werd een eerste uitvoeringsbesluit van de wet van 7 januari 2018¹ (door ons “zondagswet” of “wapenwet Geens” genoemd) gepubliceerd. Het nieuwe Koninklijk Besluit van 26 februari 2018² voert een attest in dat moet worden voorgelegd alvorens de proefbank nog wapens kan neutraliseren of vernietigen. De procedure voor de nieuwe regularisatieperiode van zwarte wapens wordt vastgelegd. Er worden ook enkele overgangsbepalingen genomen voor wat betreft de vergunningsplicht van laders. De dag erna, op 1 maart 2018, verscheen in het Staatsblad een omzendbrief³ waarin de minister van Justitie zijn interpretatie geeft aan de wet, en ook nog enkele voorwaarden toevoegt of weglaat.

Dit memo geeft een juridische analyse van hogergenoemde teksten en is gebaseerd op de teksten zoals ze op zondag 18 maart 2018 geldig waren.

Inhoud

Inhoud	1
SAMENVATTING	1
WAT TE DOEN ?	2
ANALYSE	3
I. Onwettigheden in het Koninklijk Besluit van 26 februari 2018.....	3
II. Aanvraag erkenningen laders	4
1. Rechtstreekse aanvraag bij de provinciegouverneur	5
Voorwaarden.....	5
Aanvraagprocedure	6
Toekenning van de erkenning.....	7
2. Aanvraag via de lokale politie in het kader van de aangifteperiode	7
3. Lader bij een geneutraliseerd wapen	7
III. Aangifteperiode wapens	7
1. Voorwaarden voor de strafrechtelijke immuniteit	8
2. Aangifte.....	9
3. Registratie van de wapens	10
4. Keuzemogelijkheden	10
IV. Attest voor vernietiging	11
V. Uitlenen door jagers.....	12

SAMENVATTING

De gepubliceerde uitvoeringsbesluiten en de omzendbrief zijn van een nog niet eerder geziene slechte kwaliteit. De volgehouden koppigheid van minister van Justitie Koen Geens (CD&V) en zijn kabinetsmedewerker is daar niet vreemd aan. Er werd onvoldoende rekening gehouden met de adviezen van de afdeling wetgeving van de Raad van State. Diverse bepalingen zijn in strijd met de wet of voegen voorwaarden toe aan de wet. Het is dan ook zeer waarschijnlijk dat de besluiten vernietigd zullen worden door de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Dergelijke vernietiging heeft terugwerkende kracht. Daardoor worden alle aangiftes van wapens ongeldig en kunnen aan de afgegeven documenten geen rechten worden ontleend. Onder meer om deze reden raden wij aan om te wachten met de aangifte van illegale wapens tot de minister wetsconforme teksten opstelt. Wie nu illegale wapens aangeeft stort zich in een avontuur. Er is niet voorspelbaar of het wapen al dan niet in het CWR staat of opgenomen is een PV. Er is steeds risico dat het wapen alsnog in beslag wordt genomen. Als de aangifte wel slaagt, is er een reële kans dat de aangifte ongedaan gemaakt wordt door de diverse onregelmatigheden waarmee de uitvoeringsbesluiten en de omzendbrief behept zijn.

Wat laders betreft, dienen de meeste wapenbezitters zo snel mogelijk een aanvraag tot erkenning als verzamelaar van lader in te dienen. De nodige formulieren zijn beschikbaar op onze website. Ook erkende wapenhandelaars en verzamelaars doen er goed aan een uitbreiding van hun erkenning te vragen voor laders. Ze hebben daarvoor de tijd tot 31 december 2018.

Wie nog wapens wil laten neutraliseren of vernietigen bij de proefbank in Luik zal dit vanaf 14 maart 2018 enkel kunnen mits voorleggen van een attest, afgegeven door de lokale politie, waarin wordt bevestigd dat het wapen niet staat geseind en dat het legaal voorhanden wordt gehouden. Deze regeling getuigt van een totaal gebrek aan enige praktische kennis en zal het in de toekomst maken dat illegale wapens nog uit het circuit geraken door ze te laten vernietigen of neutraliseren. De nieuwe maatregel zal er met andere woorden voor zorgen dat illegale wapenbezitters zich op andere manieren van hun wapens zullen ontdoen, bijvoorbeeld door ze weg te gooien of verder illegaal te verkopen. Het nieuwe attest zal dan ook de openbare veiligheid niet ten goede komen.

WAT TE DOEN ?

- De vergunningsplicht voor laders maakt dat wie vuurwapens met laders bezit er belang bij heeft om uiterlijk op 31 december 2018 een gratis erkenning als verzamelaars voor laders aan te vragen
- Zoals eerder gezegd, komen slechts een heel beperkt aantal wapenbezitters en wapens in aanmerking voor de aangifteperiode. In veel gevallen riskeert de aangever dat het wapen toch wordt in beslag genomen. De slordigheid en juridische fouten in de uitvoeringsbesluiten maken het bovendien ook onzeker of de regeling wel uitwerking zal krijgen. Om die reden raden wij aan om te wachten tot er duidelijkheid is. De aangifteperiode loopt immers nog tot 31 december 2018.
- De nieuwe uitleenregeling voor wapens van jagers is ingewikkeld. Het nieuwe formulier 9bis voor uitleningen van 1 maand tot 6 maand is complexer dan een gewoon model 9. Daardoor neemt de kans op fouten toe. Wij raden jagers dan ook aan om geen gebruik te maken van de nieuwe uitleenregeling en om een gewoon model 9 op te stellen, samen met een gewone uitleenovereenkomst, als men wapens wil uitlenen voor langere tijd. De beperking van 6 maanden geldt dan overigens ook niet.

I. Onwettigheden in het Koninklijk Besluit van 26 februari 2018

Het Koninklijk Besluit van 26 februari 2018 voert nieuwe formulieren model 6A en 10A in die gebruikt dienen te worden in het kader van de nieuwe aangifteperiode⁴. Tevens wordt een nieuw attest ingevoerd dat moet worden voorgelegd alvorens wapens kunnen worden vernietigd of geneutraliseerd⁵. Er wordt ook een model 9bis ingevoerd dat kan gebruikt worden door jagers die voor een periode van langer dan 1 maand en minder dan 6 maanden wapens willen uitlenen⁶.

De wapenwet vereist dat dergelijke besluiten voor advies worden voorgelegd aan de adviesraad voor wapens⁷. Tijdens deze adviesprocedure zijn er diverse onregelmatigheden gebeurd:

- De adviesraad voor wapens bestaat uit door de Koning benoemde leden⁸. Voor de vergaderingen van de adviesraad werden personen opgeroepen die geen deel uitmaken van de adviesraad. De procedure voor het oprichten van werkgroepen of uitnodigen van externe adviseurs werd niet gevolgd⁹. Tevens werden ook personen die door de Koning benoemd zijn als lid van de adviesraad niet uitgenodigd. De adviesraad was dus onregelmatig samengesteld.
- De adviesraad bestaat uit enkele personen die daar hun eigen mening geven. Daar wordt dan een selectief verslag van gemaakt dat dan achteraf wordt goedgekeurd. Dit verslag wordt dan als het “advies” beschouwd. De afdeling wetgeving van de Raad van State merkte op dat dergelijke verslag niet als een advies beschouwd kan worden¹⁰. Er is immers geen beraadslaging tussen de leden van de adviesraad die dan bij consensus of meerderheid een opinie uitdrukken over de ontwerpen van koninklijk besluit¹¹.

Voorts is het zo dat het Koninklijk Besluit op diverse punten in strijd is met hogere rechtsnormen:

- De wapenwet voorziet niet in een bevoegdheidsdelegatie naar de Koning om een besluit vast te stellen dat formaliteiten oplegt alvorens wapens kunnen worden vernietigd of geneutraliseerd. De Raad van State merkte dit tevens op in hun advies¹²;
- Bij het uitlenen van wapens tussen jagers voor langere termijn is voorzien dat, indien de uitlener niet in België woont, het formulier 9bis van tijdelijke overdracht naar de gouverneur of de lokale politie bevoegd voor de verblijfplaats van de ontlenner moet sturen als de uitlener geen verblijfplaats in België heeft. Dit is in strijd met artikel 12/1 wapenwet waar staat dat het bericht naar de gouverneur of “een politiedienst” (naar keuze van de jager) bevoegd voor de verblijfplaats van de uitlener dient te worden gestuurd. Ook dit punt werd door de afdeling wetgeving van de Raad van State opgemerkt¹³.

Op onder meer deze punten werd de finale tekst niet aangepast aan de opmerkingen van de Raad van State. Er werd tevens niet verholpen aan de onregelmatige bijeenroepingen van de adviesraad.

Er is dan ook een grote kans dat het Koninklijk Besluit van 26 februari 2018 zou worden vernietigd indien een belanghebbende een verzoekschrift indient bij de Raad van State. Indien de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State het standpunt van haar afdeling wetgeving zou volgen, dan zou het KB met terugwerkende kracht worden vernietigd. Dit betekent dat alle

registraties van wapens tijdens de aangifteperiode ongeldig worden, dat de formulieren 6A niet geldig zijn als voorlopige vergunning en dat de procedure niet gevolgd werd waardoor er alsnog strafrechtelijke vervolging mogelijk is.

De slordigheid bij het opstellen van het KB kan dan ook ernstige gevolgen hebben voor wie snel zijn wapens laat registreren. Dit op zich is een voldoende reden om nog even te wachten met de aangifte.

II. Aanvraag erkenningen laders

Vanaf 1 januari 2019 worden laders vergunningsplichtig. Wie een vergunning heeft, kan enkel laders voorhanden hebben voor een wapen dat bij het vergunde wapen hoort. Andere laders zijn dan illegaal in bezit.

Er is een uitzondering voor jagers en sportschutters:

- Jagers kunnen laders hebben voor wapens toegestaan voor de jacht daar waar het jachtverlof geldig is;
- Sportschutters mogen laders voorhanden hebben voor laders die horen bij wapens die ze binnen een wapencategorie vallen waarvoor hun sportschutterslicentie geldig is¹⁴.

In de omzendbrief wordt nog gezegd dat het enkel de laders betreft voor een wapen dat werd overgedragen aan een jager of een sportschutter en waar een formulier van overdracht “model 9” is opgesteld. De omzendbrief gebruikt de terminologie dat het wapen dient te zijn “geregistreerd” met een model 9¹⁵. De omzendbrief voegt op dit punt een voorwaarde toe aan de wet en is dus op dit punt niet geldig. Bovendien is het zo dat noch de wapenwet, noch de uitvoeringsbesluiten ervan voorzien in de “registratie” van wapens op model 9. Het uitvoeringsbesluit van de wapenwet voorziet enkel in een verplichting om de overdracht van een wapen dat kan worden overgedragen onder de uitzonderingsregeling voor jagers en sportschutters mee te delen aan de gouverneur bevoegd voor de verblijfplaats van de verkrijger door een formulier van overdracht model 9¹⁶. Het wapenbezit zelf, alsook het bezit van de laders en de munitie, vloeit voort uit artikel 12 van de wapenwet en uit het document dat toelaat om van de uitzondering te genieten (zoals het jachtverlof of de sportschutterslicentie). Bovendien worden deze wapens geregistreerd door de gouverneur in het Centraal Wapenregister. In elk geval is heeft het feit dat de gouverneur al dan niet overgaat tot registratie van het wapen geen impact op het statuut van het wapen¹⁷. De passage in de omzendbrief is nog des te merkwaardiger vermits de minister van Justitie onlangs nog in een antwoord op een parlementaire vraag liet weten dat jagers niet verplicht zijn om een model 9 steeds te kunnen voorleggen tijdens de jacht vermits hun titel om het wapen voorhanden te hebben niet het model 9 is maar het jachtverlof zelf¹⁸.

De onwettige bijkomende voorwaarde die wordt opgelegd in de omzendbrief stelt ook problemen. Een sportschutter die het wapen van een andere schutter wenst te gebruiken op de schietstand zou dit niet meer kunnen indien het uitgeleende wapen verkregen werd zonder wapenvergunning. In dat geval zal het formulier van overdracht “model 9” immers enkel de naam van de bezitter van het wapen vermelden en niet de naam van de persoon die het wapen op de schietstand gebruikt. Waardoor de in de omzendbrief opgenomen interpretatie ertoe leidt dat het wapen enkel zonder de lader kan worden uitgeleend voor sportschieten op een schietstand. De omzendbrief volgt trouwens dezelfde onwettige interpretatie voor het verwerven van munitie.

Deze beperkingen maken het in de meeste gevallen noodzakelijk om een erkenning aan te vragen:

- Wie laders heeft die op meerdere wapens passen waar hij geen vergunning voor heeft (b.v. laders .45 ACP 1911, Glock laders die op diverse pistolen passen, laders die zowel op een pistool als een karabijn passen,...), doet er goed aan de gratis erkenning aan te vragen;
- Door een erkenning aan te vragen kan er nooit discussie zijn over laders nog in bezit na bijvoorbeeld verkoop van een lader, vinden van een lader, ...;
- Er is discussie over de vraag of de uitzondering voor sportschutters enkel geldt voor de wapens die men met de licentie kan kopen, dan wel voor alle wapens die men voor sportschieten mag gebruiken. Om hier zeker te zijn, hebben alle licentiehouders belang bij de aanvraag van de gratis erkenning.

De wapenwet biedt twee mogelijkheden om gratis een erkenning voor laders aan te vragen uiterlijk tot 31 december 2018:

- Rechtstreeks aanvragen bij de provinciegouverneur bevoegd voor de vestigingsplaats¹⁹;
- Aanvraag via de lokale politie via een model 6A bij aangifte van een lader²⁰.

De erkenning is in beide gevallen gratis indien ze enkel betrekking heeft op laders en uiterlijk op 31 december 2018 wordt aangevraagd²¹.

De voorkeur gaat naar een rechtstreekse aanvraag bij de gouverneur:

- Deze aanvraag blijft geldig indien de uitvoeringsbesluiten van de aangifteperiode 2018 zouden vernietigd worden (zie hoger);
- De termijnen voor de gewone procedure zijn korter;
- Er kan makkelijker een administratief beroep worden ingesteld indien de erkenning niet binnen de 4 maand toegekend wordt;
- Het is niet nodig reeds laders te bezitten;
- De lokale politie wordt niet nodeloos overbelast.

1. Rechtstreekse aanvraag bij de provinciegouverneur

Voorwaarden

Een erkenning voor het verzamelen van laders kan door elke meerderjarige persoon worden aangevraagd die voldoet aan de moraliteitsvoorwaarden van de wapenwet²².

Het is niet vereist dat de aanvrager reeds laders in bezit heeft.

Wel dient een thema te worden opgegeven voor de verzameling. In de praktijk worden dergelijke thema's niet opgelegd bij het verzamelen van munitie. Bovendien kan de gouverneur het aangegeven thema enkel beperken als het hem, in het licht van de openbare orde, te ruim voorkomt. Voor laders zal het moeilijk, of bijna onmogelijk zijn, de impact op openbare orde aan te tonen vermits het loutere bezit van laders het op geen enkele manier mogelijk maakt dat iemand ook over wapens beschikt.

Volgende thema's zijn mogelijk:

“laders voor repeteer- en semiautomatische vuurwapens”

“laders voor vergunningsplichtige vuurwapens”

“laders met een veer”

“laders die vergunningsplichtig geworden zijn door de wet van 7 januari 2018”

Er zijn geen bijzondere veiligheidsvoorwaarden van toepassing voor het verzamelen van laders.

Aanvraagprocedure

De aanvraag kan per gewone post of aangetekend worden verstuurd naar de gouverneur bevoegd voor de verblijfplaats. Om een bewijs te hebben van de aanvraag, verdient het de voorkeur om de aanvraag per aangetekend schrijven te doen.

Bij de aanvraag dient een uittreksel strafregister te worden gevoegd dat niet meer dan 3 maanden oud is²³.

Het is aan te raden om onmiddellijk twee kopieën van het aanvraagdossier bij te houden. Eén van deze kopieën zal immers nodig zijn in het kader van het administratieve beroep dat vier maanden na de aanvraag moet worden ingediend bij de minister van Justitie (zie verder).

De aanvraag dient te gebeuren op basis van een aanvraagformulier dat ter beschikking gesteld wordt door de diensten van de gouverneur. Op onze website vindt u een model terug dat ons namens de Vlaamse gouverneurs bezorgd werd.

Na ontvangst van de aanvraag dient de gouverneur het volgende te doen:

- Advies opvragen aan de burgemeester bevoegd voor de plaats waar de verzameling van laders wordt gehouden en voor de verblijfplaats van de aanvrager;
- Advies opvragen aan de Procureur des Konings bevoegd voor de plaats waar de verzameling van laders wordt gehouden en voor de verblijfplaats van de aanvrager.

De gouverneur beschikt over een termijn van vier maanden om de erkenning te verlenen. In de praktijk zal deze termijn nooit gerespecteerd worden. De adviezen in het kader van een erkenningsaanvraag nemen veel tijd in beslag. Bovendien had niemand voorzien dat ooit duizenden erkenningsaanvragen als verzamelaars zullen moeten onderzocht worden. Om te vermijden dat de provinciale wapendiensten overbelast worden (en daardoor minder beschikbaar zijn om het legaal wapenbezit op te volgen, wat in het belang van de openbare veiligheid is), zal het aangewezen zijn om 4 maanden na de aanvraag een administratief beroep in te dienen bij de minister van Justitie. Opgelet: dit beroep moet worden ingediend binnen de 15 dagen nadat de vier maanden verstreken zijn. Het is dus zaak dit goed bij te houden.

Dit beroep dient aangetekend te worden verstuurd aan de Federale Wapendienst, Waterloolaan 115, 1000 Brussel. Het volstaat om een kort begeleidend schrijven toe te voegen aan een kopie van de aanvraag die eerder naar de gouverneur gestuurd werd. Modellen zullen op onze website beschikbaar gemaakt worden. De minister van Justitie dient dan binnen de zes maanden na de aanvraag te beslissen. Deze termijn kan 1 keer verlengd worden mits een specifieke gemotiveerde beslissing.

Toekenning van de erkenning

De erkenning wordt toegekend onder de vorm van een getuigschrift van erkenning “model 3” voor de verzameling van laders.

De verzamelde laders dienen ingeschreven te worden in een register. De verzameling geeft ook het recht om alle laders in het thema te verwerven.

Een verzamelaar van laders zal onderworpen zijn aan een vijfjaarlijkse controle van de laderverzameling²⁴. Voor deze controle is een retributie van 2 maal 25 EUR verschuldigd (te indexeren). Het is echter mogelijk om de erkenning dan niet meer te verlengen of te laten vervallen.

2. Aanvraag via de lokale politie in het kader van de aangifteperiode

Wie reeds minstens 1 lader heeft die hoort bij een wapen dat hij niet op vergunning heeft of dat niet tot een type behoort dat een jager of sportschutter voorhanden mag hebben, kan deze lader aangeven in het kader van de aangifteperiode 2018 (“amnestie”). Dit dient te gebeuren tussen 1 maart 2018 en 31 december 2018.

In dit geval wordt de aanvraag tot erkenning door de politie ingediend bij de gouverneur. De gouverneur beschikt dan over een termijn van 4 maanden om de erkenning te verlenen. Na deze periode begint de termijn van 15 dagen te lopen op het administratief beroep in te dienen. De moeilijkheid bij deze procedure is dat men niet weet op welk moment de politie de aanvraag naar de gouverneur stuurt. Wie deze procedure wil volgen, dient dus steeds af te spreken dat de politie ook laat weten wanneer exact de aanvraag is ingediend bij de gouverneur zodat ook tijdig het administratief beroep bij de minister van justitie kan worden ingesteld.

3. Lader bij een geneutraliseerd wapen

Na 8 april 2016 wordt de lader, bij neutralisatie van een wapen, vast gelast aan het wapen. Wapens die voor deze datum werden geneutraliseerd, hebben een afzonderlijke uitneembare lader. Deze laders worden vergunningsplichtige onderdelen.

De bezitter van een voor 8 april 2016 geneutraliseerd wapen heeft de keuze:

- Hij kan de lader laten neutraliseren
- Hij kan de lader vastlassen aan het wapen. Nergens is voorzien dat deze laswerken door de proefbank, een erkende persoon of de politie dienen te worden uitgevoerd²⁵.

III. Aangifteperiode wapens

Zoals eerder aangekondigd door de regering, komt er een nieuwe “aangifteperiode” voor illegale wapens. De aangifteperiode loopt vanaf 1 maart 2018 tot 31 december 2018. Er is geen sprake meer van een “amnestie” zoals die gedurende meer dan 2 jaar van toepassing was tussen juni 2006 en oktober 2008. Eerder merkten wij op dat de mogelijkheden om aan te geven zeer beperkt zijn en ook enkel vergunningsplichtige wapens kunnen aangegeven.

We verwijzen naar onze eerdere analyse voor een overzicht van de wettekst. In het nieuwe KB en in de omzendbrief wordt nu de procedure geregeld. Zoals opgemerkt in de inleiding, is de kans groot dat het KB vernietigd wordt door de Raad van State. Indien dit zou gebeuren, dan worden de vergunningen, erkenningen of andere registraties van de aangegeven wapens met terugwerkende kracht ongeldig. In dat geval zullen de aangegeven wapens alsnog in beslag genomen worden. Deze onzekerheid is nog een bijkomende reden om niet overhaast te werk te gaan met de aangifte van illegale wapens.

We lichten hierna kort de procedure toe zoals die omschreven is in het nieuwe KB en in de omzendbrief. Waar nodig geven we aan op welke punten deze teksten strijdig zijn met hogere rechtsnormen zodat iedereen die toch illegale wapens aan zou geven de risico's kent.

1. Voorwaarden voor de strafrechtelijke immuniteit

Het voorhanden houden van een vergunningsplichtig vuurwapen zonder houder te zijn van een vergunning, een gelijkgesteld document of een erkenning maakt het misdrijf van illegaal wapenbezit uit. Dit principe bestaat reeds sedert de invoering van de wapenwet van 3 januari 1933. Door de wetwijziging in 2006 werd het principe ingevoerd dat elk vuurwapen in de regel vergunningsplichtig is. Tussen juni 2006 en eind oktober 2008 hadden wapenbezitters de mogelijkheid om hun wapens te laten registreren. Ondanks de vele informatiecampagnes van de overheid, besloot een groot deel wapenbezitters (voornamelijk bezitters van vroegere "jacht- of sportwapens") om hun wapens toch niet aan te geven. Deze personen krijgen nu problemen. Ze kunnen hun wapens niet overdragen binnen de familie aan bijvoorbeeld kinderen die willen beginnen met de jacht. Ook betreft het soms zeer waardevolle stukken die dan niet meer overgedragen kunnen worden omdat men er destijds voor gekozen heeft de wapens illegaal te houden.

De regering besliste om deze personen die geacht worden "te goeder trouw" te zijn tegemoet te komen. Er is nog een "laatste" kans om deze wapens aan te geven zonder het risico op strafrechtelijke vervolging. Dit kan enkel indien aan één van de volgende twee voorwaarden voldaan is:

- Het wapen is geregistreerd, op naam van de aangever, in het Centraal Wapenregister voor 9 juni 2006;
- Het illegale wapenbezit heeft geen aanleiding gegeven tot een "specifiek" proces-verbaal of een specifieke onderzoeksdaad. Met "specifiek" wordt blijkbaar bedoeld dat het proces-verbaal of de onderzoeksdaad betrekking moet hebben op het aangegeven wapen²⁶.

Wij merkten eerder al op dat daardoor de aangifte een maat voor niets dreigt te worden. De minister van Justitie heeft blijkbaar met deze opmerkingen rekening gehouden en in de omzendbrief enkele punten "verduidelijkt":

- Volgens de minister werkt de "amnestie" door op administratiefrechtelijk vlak en kan het loutere illegale bezit van een wapen niet in aanmerking genomen worden door de gouverneur om over te gaan tot een intrekking, beperking of schorsing van een wapenvergunning of wapenbezit²⁷. Nochtans is het ondertussen vaste rechtspraak van de Raad van State dat inbreuken op de wapenwet, zoals illegaal wapenbezit, wel dergelijk toelaten aan de gouverneur om een administratieve maatregel te nemen omtrent het wapenbezit²⁸. Er wordt aangenomen dat de gouverneur, bij het beoordelen van de risico's

voor openbare orde omtrent wapenbezit, over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikt om, gebaseerd op objectief en correct vastgestelde feiten, na een afweging van de belangen van de betrokkene en de risico's voor de openbare orde, de gepaste maatregelen te nemen²⁹. Het feit dat elk dossier geval per geval beoordeeld dient te worden maakt dat het hier niet toekomt aan de minister van Justitie om instructies te geven aan de gouverneurs. Het blijft dus mogelijk dat iemand die illegale wapens gaat aangeven zijn eventueel ander legaal wapenbezit ingetrokken zal zien;

- In de wet is voorzien dat de strafrechtelijke immuniteit enkel kan indien het illegale wapenbezit geen aanleiding gaf tot een specifiek proces-verbaal of een onderzoeksdaad³⁰. In de omzendbrief wordt deze voorwaarde verruimd doordat aan de politie wordt gevraagd enkel rekening te houden met processen-verbaal of onderzoeksdaaden lastens de persoon van de aangever³¹. Dit betekent dus dat op basis van de omzendbrief een wapen voor aangifte in aanmerking komt indien er wel een PV is opgesteld, maar dit PV werd opgesteld lastens een andere persoon dan de aangever. De omzendbrief laat op die manier aangifte van wapens toe die door de wetgever niet bedoeld zijn. In de wet staat dat dat vereist is dat er voor het illegale bezit van het wapen (door om het even welke persoon) nog geen PV werd opgesteld of onderzoeksdaad werd gesteld.

Het blijft dus voor illegale wapenbezitters moeilijk om zekerheid te krijgen over of een wapen al dan niet voor aangifte in aanmerking komt. De omzendbrief biedt ook geen enkele bijkomende zekerheid in dit verband. Er blijft ook steeds een risico dat de aangifte van een illegaal wapen kan leiden tot intrekking van ander legaal wapenbezit. Ook blijft nog een reële kans dat het koninklijk besluit dat de procedure regelt nog vernietigd zou worden. Om deze reden blijft het aangeraden om nog te wachten tot een en ander duidelijk is alvorens aan te geven.

2. *Aangifte*

De illegale wapenbezitter dient zich steeds bij de lokale politie aan te melden. Het is vereist steeds vooraf de politie in te lichten en dus een afspraak te maken³². Op die manier wordt vermeden dat bijvoorbeeld de vaststelling van het transport van de illegale wapens een reden zou kunnen zijn die de amnestie in de weg staat. Wie zich aanbiedt bij de politie zonder voorafgaande kennisgeving begaat een inbreuk op artikel 16/1 van het KB van 29 december 2006 en riskeert dus naast strafvervolging ook verbeurdverklaring van het wapen. Het is dus aan te raden een bewijs te hebben van het feit dat de lokale politie wel degelijk voorafgaandelijk werd ingelicht over de aangifte.

De wapens moeten steeds ongeladen, gedemonteerd en verpakt zijn. De laders moeten leeg en afzonderlijk verpakt zijn. Ook de munitie moet afzonderlijk verpakt zijn. De politie kan overgaan tot inbeslagname indien de wapens, laders of munitie niet volgens deze regels worden aangeven. Vermits een overtreding een inbreuk op een uitvoeringsbesluit van de wapenwet betreffen, zijn de hoge geldboetes en gevangenisstraffen onverkort van toepassing. De niet behoorlijk gedemonteerde, verpakte en ongeladen wapens dienen desgevallend door de rechtbank verbeurd te worden verklaard.

De aangifte kan enkel tussen 1 maart 2018 en 31 december 2018. Nadien ingediende aanvragen zijn automatisch onontvankelijk³³. De enige manier om de tijdigheid van de aangifte te bewijzen is het aangiftebewijs³⁴.

3. Registratie van de wapens

Bij aangifte wordt altijd een ontvangstbewijs van de wapens opgemaakt. Tijdens de vorige amnestieperiode in 2006 – 2008 heeft men vastgesteld dat nogal wat aangegeven wapens een alternatieve aanwending kregen. Dit ontvangstbewijs wordt steeds opgemaakt, dit ongeacht of het aangegeven wapen ook effectief voor amnestie in aanmerking zal komen. Als het wapen niet in aanmerking komt, kan het in beslag genomen worden. Hetzelfde geldt als het wapen geseind is om een nog actuele reden³⁵. Oorspronkelijk stond in de tekst dat deze inbeslagname verplicht was. Om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Raad van State³⁶, vermeldt het KB nu dat de inbeslagname niet verplicht is. In de omzendbrief staat echter, tegen alle adviezen in, dat de inbeslagname wel verplicht is³⁷.

Het aangegeven wapen wordt ook steeds ingeschreven in het Centraal Wapenregister, ook als er afstand van gedaan wordt, het in beslag genomen wordt en vernietigd, etc...

De aangifte van wapens is dus nooit anoniem mogelijk. Steeds zal er een spoor zijn. In de gevallen waar het wapen niet in aanmerking komt, zal de gouverneur dus ook steeds automatisch ingelicht worden. Op die manier kan de gouverneur desgevallend ook overgaan tot een sanctie over ander legaal wapenbezit.

Er bestaan twee modellen voor de aangifteformulieren³⁸:

- Een model 6A dat wordt toegekend indien een erkenning, vergunning, registratie op basis van jachtverlof op sportschutterslicentie, neutralisering of overdracht wordt gevraagd
- Een model 10A dat wordt toegekend indien het wapen in beslag wordt genomen

4. Keuzemogelijkheden

Indien het wapen niet in beslag wordt genomen omdat het geseind staat met nog actuele reden of niet voldoet aan de voorwaarden van de amnestie, dan moet de aangever bij de lokale politie een keuze maken tussen de volgende opties:

- Aanvragen van een vergunning. Er moet dan aan alle voorwaarden voldaan, dus ook aan de voorwaarde van de wettige reden. Passief houden van het wapen is niet mogelijk in het kader van de amnestie. In dat geval geldt het formulier 6A als aanvraag van de vergunning. De gouverneur volgt de gewone procedure. De termijnen voor advies van de politie en afgifte van de vergunning worden met één maand verlengd.

De lokale politie doet bij de aangifte van het wapen onmiddellijk een controle onderzoek³⁹. Indien de aangever meerderjarig is, niet werd veroordeeld wegens een misdrijf dat wapenbezit uitsluit en er geen redenen van openbare orde zijn die tot intrekking van de vergunning kunnen leiden, dan mag men het wapen voorlopig houden. Het aangiftebewijs geldt dan als voorlopige vergunning⁴⁰.

Als dit controle onderzoek negatief is, blijft het wapen voorlopig in bewaring bij de politie. De gouverneur zal dan allicht de vergunningsaanvraag weigeren. Zodra de gouverneur beslist heeft tot weigering, kan de aangever alsnog definitief afstand doen van het wapen, het wapen en de lader(s) op eigen kosten laten neutraliseren (mits attest van de politie, zie verder) of overdragen aan een persoon die het voorhanden mag hebben

- Registratie van het wapen op basis van een jachtverlof of sportschutterslicentie. In dat geval mag men het wapen, de laders of munitie houden. Er wordt dan gekozen voor een “registratie” van het wapen in de zin van artikel 12 van de wapenwet. Nochtans voorziet noch deze bepaling, noch de uitvoeringsbesluiten ervan in een registratieprocedure. Eigenlijk kan de aangever het aangegeven wapen (dat hij voordien illegaal voorhanden had) gewoon verder (legaal) voorhanden houden op basis van zijn jachtverlof of sportschutterslicentie. Het model 6A wordt naar de gouverneur gestuurd. Hoewel er geen sprake is van een overdracht, maakt de gouverneur een formulier van overdracht “model 9” op, waarvan dan een exemplaar naar de aangever gestuurd wordt⁴¹.
- Aanvraag van een erkenning als verzamelaar of handelaar. Deze optie is mogelijk voor wie een lader bezit die hoort bij een wapen waarvoor men geen vergunning heeft. In dat geval geldt het model 6A ook als aanvraag voor de erkenning. Zoals hoger gezegd, verdient het de voorkeur een aanvraag in te dienen rechtstreeks bij de gouverneur;
- Overdragen van het wapen aan een persoon die het voorhanden mag hebben (bijvoorbeeld iemand die er een vergunning voor aanvraagt, een jager of sportschutter, verzamelaar of wapenhandelaar). In dat geval mag het wapen gedurende drie maanden voorhanden worden gehouden tot de overdracht afgerond is of de overnemer voor het wapen een aanvraag tot vergunning heeft ingediend⁴² (bijvoorbeeld nadat de overnemer de vergunning tot voorhanden hebben bekomen heeft). In deze hypothese kan het wapen dus niet in beslag worden genomen als de aangever minderjarig is, als hij veroordelingen opgelopen heeft die wapenbezit uitsluiten of als zijn wapenbezit een gevaar voor openbare orde zou betekenen. Inbeslagname kan dan enkel als de overdracht niet plaatsvindt of als de overnemer niet aantoont dat hij de nodige initiatieven nam voor een vergunningsaanvraag
- Afstand doen met het oog op vernietiging. In dat geval moet geen attest worden gevraagd voor de vernietiging, de proefbank kan het wapen vernietigen mits voorlegging van het model 10A. Het te vernietigen wapen wordt wel op naam van de aangever in het Centraal Wapenregister opgenomen zodat anonieme afstand niet mogelijk is⁴³.
- Het wapen laten neutraliseren. Ook hier geldt dat het model 10A geldt als attest dat de proefbank toelaat om de neutralisatie uit te voeren.

IV. Attest voor vernietiging

Vanaf 14 maart 2018 kunnen wapens enkel nog ter vernietiging of neutralisatie aan de proefbank worden aangeboden mits deze wapens vergezeld zijn van een attest afgegeven door de lokale politie⁴⁴.

Het is mogelijk om ten allen tijde, zonder afspraak, het attest bij de lokale politie op te vragen. In het attest moet worden bevestigd dat het wapen of de lader niet meer geseind staan, dat de seining niet meer actueel is en dat de wapens of de laders legaal voorhanden gehouden worden.

Het is in de toekomst dus niet meer mogelijk dat illegale wapens verdwijnen doordat ze worden geneutraliseerd of vernietigd.

V. Uitlenen door jagers

Het uitvoeringsbesluit legt tenslotte het model 9bis vast dat gebruikt moet worden voor jagers die wapens willen uitlenen voor een periode van 1 maand tot 6 maanden⁴⁵.

Het formulier moet volledig worden ingevuld en kan, naar keuze en inzicht van de jager, naar de gouverneur of de lokale politie bevoegd voor de verblijfplaats van de uitlener. De politiedienst of gouverneur bevoegd voor de persoon die het wapen in bezit heeft, wordt dus niet ingelicht.

Dit zal enkel het geval zijn indien de uitlener geen verblijfplaats in België heeft. In dat geval kan de jager ervoor kiezen om het formulier te sturen naar een politiedienst (dat hoeft niet per se de lokale politie te zijn) of de gouverneur bevoegd voor de ontlenner.

Deze aangifte moet gebeuren bij het begin van de uitlening. Op dat moment moeten de jagers dus al weten dat ze langer dan een maand zullen uitlenen en onmiddellijk al de formulieren opsturen naar de dienst van hun keuze.

Een kopie van het formulier van voorlopige overdracht 9bis wordt door de overdrager bewaard. Als het wapen wordt teruggegeven, wordt dit aangeduid op het model 9bis en wordt dit model teruggestuurd naar de lokale politie of de gouverneur bevoegd voor de uitlener of voor de ontlenner (als de uitlener geen verblijfplaats in België heeft). Nergens staat dat het verplicht is om het uitlenen en de teruggave van het wapen aan dezelfde dienst te laten weten.

De uitgewerkte regeling is niet sluitend en maakt een controle op wapenbezit bij jagers quasi onmogelijk. De minister van justitie is hier blijkbaar ook van overtuigd. De tekst van het koninklijk besluit laat hem nog de mogelijkheid om wat bijkomende “richtlijnen” uit te vaardigen⁴⁶. Op die manier poogt men allicht te vermijden dat elke wijziging in de procedure bij in ministerraad overlegd koninklijk besluit moet worden genomen zoals bepaald is in de wapenwet. De Raad van State kon zich in deze werkwijze alvast niet vinden⁴⁷.

Nico Demeyere
Advocaat
Voorzitter Belgian Weapon Forum

Onze teksten zijn auteursrechtelijk beschermd en kunnen enkel worden overgenomen mits bronvermelding en mits uitdrukkelijk schriftelijke toestemming van de auteur.

EINDNOTEN

- ¹ Wet van 7 januari 2018 tot wijziging van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, *BS* 12 januari 2018
- ² Koninklijk Besluit van 26 februari 2018 tot wijziging van diverse koninklijke besluiten ter uitvoering van de wapenwet, betreffende de uitlening, de neutralisering en de vernietiging van vuurwapens en tot bepaling van de procedure bedoeld in artikel 45/1 van de wapenwet
- ³ Omzendbrief van 28 februari 2018 met betrekking tot de regelgeving omtrent laders, de aangifteperiode voor vuurwapens in 2018 en het attest met het oog op neutralisering of vernietiging van vuurwapens, *BS* 1 maart 2018
- ⁴ Bijlagen 2 en 3 KB 26 februari 2018, *BS* 28 februari 2018
- ⁵ Bijlage 1 KB 26 februari 2018, *BS* 28 februari 2018
- ⁶ Bijlage 4 KB 26 februari 2018, *BS* 28 februari 2018
- ⁷ Art. 37, tweede lid wapenwet
- ⁸ Zie KB 25 januari 2007, *BS* 12 februari 2007; KB 27 mei 2008, *BS* 29 mei 2008; KB 13 december 2009, *BS* 18 december 2009
- ⁹ Art. 3 KB 25 januari 2007 met betrekking tot de werkwijze van de adviesraad voor wapens, *BS* 12 februari 2007
- ¹⁰ RvSt, advies nr. 62.856/4 van 20 februari 2018, p. 10
- ¹¹ Art. 6 KB 25 januari 2007 bepaalt dat het advies ook kan bestaan uit de gegeven meningen, maar deze bepaling heeft zelf geen wettelijke grondslag in de wapenwet vermits de wet zelf steeds een advies vereist. De Koning is dan ook niet bevoegd om deze voorwaarde uit te hollen.
- ¹² RvSt, advies nr. 62.856/4 van 20 februari 2018, p. 13
- ¹³ RvSt, advies nr. 62.856/4 van 20 februari 2018, p. 11
- ¹⁴ Art. 22, §1, 6^{de} lid wapenwet
- ¹⁵ Omzendbrief van 28 februari 2018 met betrekking tot de regelgeving omtrent laders, de aangifteperiode voor vuurwapens in 2018 en het attest met het oog op neutralisering of vernietiging van vuurwapens, *BS* 1 maart 2018, paragraaf 1.1, vijfde alinea
- ¹⁶ Artikel 25 KB 20 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet
- ¹⁷ RvSt arrest 214.912 van 1 september 2011
- ¹⁸ Mond. Vr. nr. 23.534 Carina Van Cauter, Kamer, 2017-2018, Verslag commissie Justitie 7 februari 2018
- ¹⁹ Art. 6 wapenwet
- ²⁰ Art. 45/1 wapenwet
- ²¹ Art. 30 wet 7 januari 2018
- ²² Art. 5, §4 wapenwet
- ²³ Art. 2, tweede lid KB 20 september 1991
- ²⁴ Art. 32 WW
- ²⁵ Art. 5 KB 26 februari 2018
- ²⁶ Omzendbrief van 28 februari 2018 met betrekking tot de regelgeving omtrent laders, de aangifteperiode voor vuurwapens in 2018 en het attest met het oog op neutralisering of vernietiging van vuurwapens, *BS* 1 maart 2018, paragraaf 2.2, laatste alinea
- ²⁷ Omzendbrief van 28 februari 2018 met betrekking tot de regelgeving omtrent laders, de aangifteperiode voor vuurwapens in 2018 en het attest met het oog op neutralisering of vernietiging van vuurwapens, *BS* 1 maart 2018, punt 2.1., zevende alinea
- ²⁸ Zie bv RvSt arrest 232.332 van 25 september 2015
- ²⁹ RvSt arrest nr. 233.628 van 26 januari 2016
- ³⁰ Art. 45/1, §4 wapenwet
- ³¹ Omzendbrief van 28 februari 2018 met betrekking tot de regelgeving omtrent laders, de aangifteperiode voor vuurwapens in 2018 en het attest met het oog op neutralisering of vernietiging van vuurwapens, *BS* 1 maart 2018, paragraaf 2.5.1., zesde alinea
- ³² Omzendbrief van 28 februari 2018 met betrekking
- ³³ Art. 16/1, §1, tweede lid KB 29 december 2006 zoals gewijzigd door art. 4 KB 26 februari 2018
- ³³ Art. 45/1m laatste lid wapenwet

³⁴ Art. 16/1, §9 KB 29 december 2006

³⁵ Art. 16/1, §3 KB 29 december 2006.

³⁶ RvSt, advies nr. 62.856/4 van 20 februari 2018, p. 14

³⁷ Omzendbrief van 28 februari 2018 met betrekking tot de regelgeving omtrent laders, de aangifteperiode voor vuurwapens in 2018 en het attest met het oog op neutralisering of vernietiging van vuurwapens, *BS* 1 maart 2018, p. 18218 eerste alinea

³⁸ Zie bijlagen 2 en 3 KB 26 februari 2018

³⁹ Art. 16/1, §5, vijfde lid KB 29 december 2006; in punt 2.9 van de omzendbrief staat dat de lokale politie dit onderzoek meteen dient uit te voeren, het is volgens de omzendbrief (die niet bindend is) niet toegestaan om het wapen nog tijdelijk te houden en het onderzoek later te organiseren. De minister van justitie gaat er blijkbaar van uit dat de politiezones de nodige capaciteit ter beschikking hebben.

⁴⁰ Art. 45/1, §2 eerste lid wapenwet

⁴¹ Art. 16/1, §5 vierde lid KB 29 december 2006

⁴² Art. 16/1, §7, derde lid KB 29 december 2006

⁴³ Art. 16/1, §8 KB 29 december 2006

⁴⁴ Art. 4 KB 29 december 2006 en art. 2, §4 KB 20 september 1991

⁴⁵ Art. 25 bis KB 20 september 1991

⁴⁶ Art. 25bis, §2, tweede lid KB 20 september 1991

⁴⁷ RvSt, advies nr. 62.856/4 van 20 februari 2018, p. 11